

Hauberg: For mit Partis Vedkommende kan man ikke sige, at det foreliggende Lovforslag er nogen Overraskelse. Det er kun, hvad vi havde ventet, idet vi fra vor Side altid har hævdet, at Stillingen som Amtsskolekonsulent vilde være nok i sig selv, og naar vi i sin Tid gik med til, at Konsulenten ogsaa kunde forblive i sit Lærerembede, var det i væsentlig Grad for dengang at opnaa den størst mulige Tilslutning til Lovforslaget om Folkeskolens Styrelse og Tilsyn. Vi har aldrig troet paa, at en saadan Kombination af Konsulentstillingen og Lærervirksomheden vilde virke heldigt i det praktiske Liv — og det er det, Erfaringerne nu har vist vi har haft Ret i.

De lokale Skolemyndigheder, det vil sige Sogneraadene, Skolekommissionerne, Forældreraadene og Lærerne, har i høj Grad benyttet sig af Adgangen til at tilkalde Amtsskolekonsulenten, naar et eller andet Skolespørgsmaal var paa Tale. Ofte har saadanne Spørgsmaal stor Betydning ikke alene for Skolens Stilling, men ogsaa for hele Kommunens Økonomi, og det er derfor saa ligetil, at de lokale Skolemyndigheder og Lærerne ønsker disse vigtige Spørgsmaal sagligt og fagligt belyst, inden de træffer nogen endelig Afgørelse. Derfor kalder man Konsulenten, *ham* har man, om jeg saa maa sige, lige ved Haanden, og man benytter sig altsaa af denne Lejlighed.

Før Konsulenternes Tid kunde man selvfølgelig nok faa forskellige Spørgsmaal belyst, men jeg er tilbøjelig til at tro, at det dengang var saa indviklet og besværligt, at man mange Gange af den Grund lod selv vigtige Skolespørgsmaal ligge hen. Nu er Forholdet, som sagt, anderledes, nu har man Konsulenten, og man benytter sig flittigt af Retten til at bruge ham som Raadgiver. Det har altsaa vist sig, at vi handlede rigtigt, da vi i sin Tid gik saa stærkt ind for disse Stillingers Gennemførelse, og det gælder nu om at faa disse Stillinger placeret paa en bedre Maade — paa en Maade, der harmonerer med de Erfaringer, der hidtil er gjort.

I sin Tid var man fra anden Side saa bange for, at disse Amtsskolekonsulenter skulde blive saadan en Slags høje Embedsmænd, der kunde rejse rundt og visitere og kritisere baade Lærere og Skolemyndigheder, men jeg formoder, at denne Frygt er hørt op. Jeg har aldrig hørt nogen Klage over Konsulentens Optræden, end ikke naar han uden Opfordring er kommet paa Visit til en Skole — tværtimod har jeg i saadanne Tilfælde endog gjort den Erfaring,

at Konsulenten var i allerhøjeste Grad velkommen. Der er altsaa næppe nogen som helst Grund til at være bange for Konsulenternes embedsmæssige Opførsel. Hertil vil man maaske svare: Nej, det er rigtigt nok; hidtil har der ikke været nogen Grund til Klage, men nu vil man jo netop gennem det foreliggende Lovforslag forandre Konsulentens Stilling, og saa kan ingen vide, hvad der vil ske. Jeg minder her om, at det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen har udtalt en vis Frygt for, at Loven skulde gøre Konsulenterne til kongelig udnævnte Embedsmænd. Men da Lovforslaget ikke paa nogen som helst Maade gaar ud paa at forandre Konsulentens Stilling som Vejleder og Raadgiver, tror jeg, det ærede Medlem trygt kan forlade sig paa, at Konsulenternes Optræden ogsaa i Fremtiden vil vise sig upaaklagelig. Jeg for min Part tror ikke paa, at kongelig Udnævnelse har en direkte skadelig Indflydelse paa Personen, der udnævnes.

Efter den gældende Lov udnævnes Konsulenten for 6 Aar ad Gangen, og som allerede nævnt skal han forblive i sit Lærerembede og bo i Lærerboligen, medens hans Skolearbejde skal besørge af en Vikar, og denne Vikar skal selv sørge for Bolig. Saadan er Bestemmelserne nu; men denne Ordning har vist sig uheldig i det praktiske Liv. Undertiden har det vist sig vanskeligt for Vikaren at skaffe sig en passende Bolig, saaledes at Sogneraadet, uden direkte at have Pligt dertil, har maattet træde til for at faa Spørgsmaalet ordnet. Men ogsaa Forældrene har været utilfredse med Ordningen. Naar Vikarerne, som rimeligt var, skiftede for at opnaa fast Ansættelse, eller naar et eller andet Spørgsmaal angaaende Undervisningen eller Skolegangen skulde afgøres, hvem skulde Forældrene saa henvende sig til — Konsulenten eller Vikaren? Ordningen har, som sagt, vist sig uheldig, og de Ulemper, den medfører, har ført til, at De samvirkende Sogneraadforeninger har henvendt sig til Ministeriet for at faa gennemført en anden og bedre Ordning for disse Konsulenters Vedkommende.

Ministeren foreslaar nu, at Amtsskolekonsulenten beskikkes for et Tidsrum af 2 Aar, og at han i disse 2 Aar forbliver i sin Lærerstilling — altsaa ligesom nu. Hans Arbejde skal i disse 2 Aar besørge af en Vikar — altsaa ogsaa ligesom nu. Forslaget betyder afgjort en Forbedring. At Ministeriet har ønsket en Prøvetid, er der i og for sig ikke noget mærkeligt i. Stillingen som Konsulent er jo noget ganske andet end Stillingen som Lærer, og Prøvetiden kunde